

Na horní Opavě vzniká soubor protipovodňových opatření, zahrnuje suché poldry, ochranné hráze, přehradu i změny v krajině

17.1.2025 - | KDU-ČSL

„Klíčovým prvkem protipovodňové ochrany na horní Opavě je vodní nádrž Nové Heřminovy, vždy jsem ale zdůrazňoval, že jde o součást komplexního souboru protipovodňových opatření. V provozu je již pět menších suchých poldrů, které dohromady dokážou zadržet více než 1,4 milionu kubíků vody. V reakci na povodně z loňského roku jsme nově do plánu doplnili vodní nádrž Stěbořice na říčce Velká, která dokáže zadržet dalších 580 tisíc kubíků vody. Ta dokáže případnou stoletou vodu v místě hráze ztlumit až na úroveň jednoleté vody,“ řekl ministr zemědělství Marek Výborný.

V posledních pěti letech byly dokončeny také některé úpravy vodních toků. Jde například o jez Kunov na Opavě, říční hráze v Holasovicích pod Krnovem nebo navazující hráz na území Polska na ochranu obce Bliszczycze (ta kompenzuje vliv silničního obchvatu Krnova na polské území). V současnosti se staví například jez Brantice.

„Ještě v letošním roce začnou stavební práce na protipovodňových úpravách řeky v Zátoru, které zahrnují i budování ochranných hrází. Jde o velkou investici za více než jednu miliardu korun. V reakci na loňské povodně se také urychlí příprava úprava řeky Opavy v Krnově,“ uvedl ministr Výborný.

Zásadním protipovodňovým prvkem na horním toku Opavy je vodní nádrž Nové Heřminovy. Před koncem loňského roku získalo Povodí Odry po letech průtahů pravomocné rozhodnutí o umístění stavby. Konečně tak může pokračovat proces přípravy přehradu. Kompletní projektová dokumentace pro stavební povolení k Novým Heřminovům bude podle předpokladu hotová letos v červenci, samotná stavba začne v říjnu 2027 a přehrada má být uvedena do provozu v roce 2032.

Do poloviny roku 2026 se předpokládá zajištění kompletního majetkoprávního vypořádání pro stavbu. Je nutné dohodnout se s několika fyzickými osobami a obcí Nové Heřminovy o vykoupení zbylých pozemků. Povodí Odry plánuje majitelům pozemků postupně nabídnout kupní smlouvu na přelomu letošního ledna a února, a to na základě aktualizované oceňovací vyhlášky Ministerstva financí a znaleckého posudku. Pokud nebude dohoda možná, bude využit institut vyvlastnění za náhradu.

„Primární funkcí vodní nádrže Nové Heřminovy bude tlumení velkých vod. Pomůže tak ochránit lidské životy i majetek. Nedávné povodně nám znovu připomněly, jak jsou funkční protipovodňová opatření důležitá, a tam kde jsou, dokážou ochránit obce i jejich obyvatele. Jsem proto rád, že po všech těžkostech se skutečně přiblížila výstavba vodního díla Nové Heřminovy,“ řekl ministr Marek Výborný.

Soubor opatření na horní Opavě obsahuje nejen budování nádrží, ale také hráze a úpravy v krajině v rámci komplexních pozemkových úprav. Ty jsou již dokončeny ve 20 obcích povodí horní Opavy, na

dalších 11 katastrech v současnosti úpravy probíhají. Součástí opatření bylo i vytvoření měřicí sítě stanic. Vzniklo sedm limnigrafických (slouží k měření výšky hladiny vody) a 3 srážkoměrné stanice. V roce 2022 byla také dokončena klimatologická stanice v Nových Heřminovech.

„Všechny tyto stanice kontinuálně přenáší data na vodohospodářský dispečink Povodí Odry. Díky tomu jsme při podzimních povodních mohli mnohem přesněji predikovat průtoky a poskytovat přesnější informace pro povodňové štáby a veřejnost,“ uvedl generální ředitel Povodí Odry Jiří Tkáč.

Horní Opava čelila v minulosti již několikrát různě silným povodním. V roce 1996 postihla část toku přívalová povodeň, o rok později zasáhly území katastrofální povodně, ty se opakovaly i v loňském roce. V povodňovém nebezpečí je při výskytu stoleté povodně v povodí horní Opavy téměř 16 tisíc obyvatel a 1900 stavebních objektů. Řešení protipovodňových opatření v celém povodí se začalo hledat ihned po povodních v roce 1997. Po posouzení mnoha desítek různých studií byla jako finální vybrána kombinace menší vodní nádrže nové Heřminovy spolu s vybudováním menších suchých poldrů a úpravou toku Opavy od hráze od přehradního profilu až pod město Krnov.

Vodní dílo Nové Heřminovy bude víceúčelová nádrž na řece Opavě s objemem 14,54 mil. m³, která má především zajistit ochranu 16 tisíc lidí podél řeky Opavy před povodní, a to od obce Nové Heřminovy po město Opavu. Vodní dílo je hlavním prvkem systému opatření. Doplňují ho ještě říční úpravy, suché nádrže, revitalizace řek a další doprovodná opatření. Jejich funkčnost závisí na existenci přehrady Nové Heřminovy, bez ní nemají potřebný efekt. Nádrž bude moci upouštět vodu do řeky Opavy, čímž v ní zlepší průtok například v době sucha, pomůže zpomalit odtok vody v době povodní, zajistí akumulaci vody a výrobu zelené energie z elektrárny v přehradní hrázi.

<https://www.kdu.cz/aktualne/zpravy/mze-na-horni-opave-vznika-soubor-protipovodnovych>